

Yayın Adı Milliyet Cadde 34
Referans No 17868859
Renk Renkli

Yayın Tarihi 28.03.2012
Etki Olumlu
STxCM 268,00

Küpür Sayfa 1
Tiraj 139092

Boğaz'ın en eski ve kademeli, hatta duayeni, Anadolu Hisarı'nda bulunan, 314 yaşındaki Amcazade Hüseyin Paşa (Köprülü) Yalısı.

Boğaz sahilinde 366'sı tarihi eser niteliği taşıyan toplam 600 yalı bulunuyor. İstanbul'la ilgili kitaplar yazan Saffet Emre Tonguç, yalıların gizemli hikayelerini anlattı

Haber: Sibel Ertürk Kurtoglu, AA.

Istanbul Hakkında Her Şey' ve 'Boğaz Hakkında Her Şey' kitaplarının yazarı Saffet Emre Tonguç, aynı zamanda bir rehber. Oprah Winfrey, Colin Powell, Madeleine Albright ve Calvin Klein'in de aralarında bulunduğu dünyaca ünlü isimlere İstanbul'da eşlik eden Tonguç, şehrin en önemli yalıları hakkında bilgi verdi.

■ Boğaz'da kaç tane yalı var?

366'sı tarihi eser niteliği taşıyan toplam 600 yalı var. Birinci sınıf tarihi yalılar, yıkılmadan restore edilmek zorunda. İkinci ve üçüncü sınıf olanlara cephesini aynen korumak kaydıyla yıkılıp yapılabilir.

■ Bu 600 yalı arasından en eskisi hangisi?

Boğaz'ın en eski ve kademeli, hatta duayeni, Anadolu Hisarı'nda bulunan, 314 yaşındaki Amcazade Hüseyin Paşa (Köprülü) Yalısı. 1698 yılında yapılan yalının önemi sadece mimarisinden değil, burada gerçekleşen olaylardan da kaynaklanıyor. Örneğin burada, koşulları Osmanlı için çok ağır olan Karlofça Anlaşması imzalanmış. Bugüne sadece selamlık bölümü ulaşmış. Cumbalı orta kısmının dışındaki iki kanadı, gerek yangınlardan gerekse bakımsızlıktan yıkılmış. Ama hâlâ Osmanlı mimarisinin eşsiz eserlerinden biri olarak kabul ediliyor.

Yılanlı Yalı'nın hikayesi

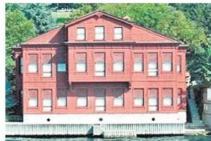
Rehber Saffet Emre Tonguç'un verdiği bilgiye göre, Boğazıcı'nda yer alan en güzel ve değerli yalılar şunlar:

YILANLI YALI: Bebek'te,

ZARİF MUSTAFA PAŞA YALISI: Anadolu

Hisarı'ndaki yapı, Boğazıcı'ndaki en güzel ve değerli yalılardan. Hemen yanındaki Amcazade Hüseyin Paşa Yalısı'ndan sonra Boğaz'ın Asya

yakasındaki en eski ikinci yalıdır. Eski bir Bizans manastırının kalıntıları üzerinde yer alan yapının ayazması halen binanın bahçesinde. Eski dönemlerde mahremiyet nedeniyle denize giremeyen kadınların, evin içinde yüzükleri havuza, günümüzde kahve odasında akvaryum olarak kullanılıyor.

18'inci yüzyılda inşa edildi. Yalının II. Mahmud çok beğenirdi. Sahibi Said Efendi, yalısını padişahın korumak için 'Yılanlı olduğu' yalanını uydurdu. Korudu korumasına ama; yapının adı da 'Yılanlı' olarak günümüze kadar geldi.

ŞEHZADE BURHANEDDİN EFENDİ YALISI: 64 odalı yalı.

Boğaz'ın en büyüklerinden. Erbilgin Ailesi'ne ait ve 150 milyon dolara satılık. Bu fiyatıyla 'dünyanın en pahalı 10 evinden biri' olarak gösteriliyor. Ayrıca, Amcazade ve Kibrışlı yalılarından sonra en uzun rıhtıma sahip sahilhanelerden biri.

MARKİ NECİB BEY YALISI:

Adını, Melike Aliye Hanım'la evlenebilmek için Müslüman olan Fransız Necib Bey'den alıyor.

HEKİMBAŞI SALİH EFENDİ YALISI: Padişahların doktoru

Salih Efendi'nindi. 'Binbir Gece' gibi dizilere ev sahipliği yaptı.

PRENSES RUKİYE YALISI:

19'uncu yüzyılda eşinin ailesi tarafından yüz görümlüğü olarak son Mısır Hıdvi Abbas Hilmi Paşa'nın kızı Prenses Rukiye'ye hediye edildi.

SADULLAH PAŞA YALISI:

Çengelköy'deki yalı. Boğaz'ın en eskilerinden. Birkök olayına da tanıklık etti. Eşinin öldüğüne inanmayan Necibe Hanım'ın, evi daima Sadullah Paşa gelecekmış gibi hazır tuttuğu ve en sevdiği elbiseleri giyerek beklediği anlatılır. Yalı günümüzde, Tek-Esin Vakfı'nın masraflarına katkı amacıyla kiraya veriliyor. Ayşe Gül Tecimer Nadir, burada kiracı olarak otururken, bahçede bulunan tarihi bir Kur'an-ı Kerim yüzünden Türkiye'den ayrılmak zorunda kalmıştı.

AFİF AHMED PAŞA YALISI: 19'uncu yüzyıl sonunda inşa edilen, Yeniköy'deki yalıda Agatha Christie konakladı. 'Orient Ekspresi'nde Cinayet' adlı romanını yazmak için İstanbul'u ziyaret ettiğinde burada misafir edilen yazar, yalıyı çok sevdi. Yıllar sonra Uzan Ailesi'nin mülkiyetine geçti, sonra Suzan Sabancı Dincer tarafından yaklaşık 40 milyon dolara satın alındı. Müjde Ar'ın başrolde oynadığı, TRT yapımı, 'Aşk-ı Memnu' dizisi burada çekildi, 'Binbir Gece' dizisinin de son sezonunda kullanıldı.

FETHİ AHMED PAŞA YALISI: Kuzuncuk'taki, diğer adıyla 'Pembe Yalı', 19'uncu yüzyılda yapıldı. Besteci Franz Liszt burada misafir edildi. Sadece selamlık kısmı bugüne ulaştı, harem bölümü 1927'deki yangında kül oldu.

KONT OSTROROG YALISI: Boğaz'ın en tarihi binalarından Kandilli'deki yalı, Osmanlı İmparatorluğu'na danışmanlık yapan Leon Ostrorog tarafından yaptırıldı. Ostrorog'a, Pierre Loti de misafir oldu. Yapı, bugün Rahmi Koç'a ait.

YEDİ-SEKİZ HASAN PAŞA YALISI: Kanlıca'daki yalı, 19'uncu yüzyılın sonlarında inşa edildi. Okuma yazması olmayan paşa, imzasını eski rakamla '7/8' yazarak attığı için buranın adı 'Yedi Sekiz' olarak kaldı.

KIBRİSLI YALISI: Kandilli'deki 21 odalı yapı, 64 metrelik rıhtımla 'en uzun rıhtıma sahip yalı' olma özelliğini taşıyor.